

Bouwen aan de toekomst

Verkiezingsprogramma 2022 - 2026

Inhoudsopgave

Bouwen aan de toekomst	3
I. Bouwen aan onze stad	6
1.1 Waar je goed en betaalbaar kunt wonen	6
1.2 Waar we de wijk groen en leefbaar houden	7
1.3 Waar vervoer van A naar B vlot gaat	8
1.4 Vol slimme en duurzame oplossingen	10
II. Bouwen aan een bloeiende lokale economie	11
2.1 Waar ondernemers de ruimte krijgen	11
2.1 Waar de stad bruist en bezoekers van buiten aantrekt	11
2.3 Met culturele voorzieningen voor alle leeftijden	12
2.4 Waar zoveel mogelijk mensen aan het werk gaan	13
2.5 Waar iedereen meedoet en integreert	14
III. Bouwen aan een waardevolle samenleving	15
3.1 Met liefdevolle zorg, dicht bij huis	15
3.2 Waar je fijn kunt opgroeien	16
3.3 Waar onderwijs een gelijke start biedt	17
3.4 Waar we gezond zijn, sporten en bewegen	18
IV. Bouwen aan een veilige stad	19
4.1 Waar we veilig zijn en ons veilig voelen	19
4.2 Waar criminaliteit wordt aangepakt	20
V. Bouwen aan een gemeente die klaar staat voor de inwoners	21
5.1 Waar het belang van de inwoners voorop staat	21
5.2 Waar de gemeente serieus en met respect omgaat met haar inwoners	21
5.3 Waar we verstandig met ons geld omgaan	22
Bijlage 1: Liberale Beginselen	23

Bouwen aan de toekomst

Beste inwoner van Haarlem,

Haarlem is een gemeente om van te houden! Jij woont in deze fantastische stad met volop kansen. Dag in dag uit zetten veel mensen zich in om deze plek nog mooier te maken. Van ondernemers tot leraren en van politieagenten tot vrijwilligers.

Ook in de gemeenteraad proberen mensen Haarlem beetje bij beetje mooier te maken. Op woensdag 16 maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Dan kun jij bepalen wie er in de gemeenteraad jouw geluid laat horen.

In de aanloop naar de verkiezingen zul je van mij niet horen dat de Haarlemse VVD beter is dan andere partijen. Ik geloof namelijk dat alle Haarlemse politici zich met de beste bedoelingen inzetten voor onze stad. Natuurlijk, tijdens verkiezingscampagnes kunnen verschillen breed uitgemeten worden, want wij denken wel de beste ideeën te hebben, maar straks moeten we de mouwen opstropen en samen aan de slag. Hoe wij dat voor ons zien, lees je in dit verkiezingsprogramma. En waar we het hebben over de gemeente Haarlem, is dat natuurlijk inclusief Spaarndam.

Samengevat staan wij voor:

Een gemeente die klaar staat voor haar inwoners

De VVD wil een gemeente die werkt voor jou. Met een prettige woonomgeving die veilig is, met genoeg groen en voorzieningen in de buurt. Een gemeente die regelt dat de straten schoon zijn, er goed bij liggen en zonder wateroverlast, zodat je veilig over straat kan en dat onze kinderen veilig naar school kunnen. Een stad waar je dichtbij huis op liefdevolle zorg kunt rekenen, een fijne plek waar jij prettig kunt wonen, werken en leven. Een gemeente die actief in gesprek is met de inwoners en luistert naar de Haarlemmers.

Goed en betaalbaar wonen

Of je nu alleen een woning zoekt in Schalkwijk, samen wilt wonen in De Krim of met kinderen een huis met tuin zoekt in de Koninginnebuurt: de woningnood in Haarlem is hoog en het einde hiervan lijkt nog niet inzicht. Het is een slechte zaak dat er voor onze jongeren geen betaalbare woning meer te vinden is. Als Haarlemse VVD willen wij dat er meer en sneller wordt gebouwd zodat iedereen betaalbaar in onze gemeente kan (blijven) wonen. Het is van groot belang dat we bij nieuwbouw rekening houden met het stadsgezicht. De Haarlemse sfeer moet behouden blijven. Zo bouwen we voor de toekomst en maken we Haarlem mooier voor iedereen.

Een bloeiende economie

De VVD wil dat er in Haarlem meer banen bijkomen want een baan is zoveel meer dan een inkomen. Het is het gevoel dat je bijdraagt aan de samenleving en het zorgt voor contact met fijne collega's. Daarom willen wij dat iedereen in Haarlem mee kan doen. Het MKB, de bedrijven in de Waarderpolder, de horeca en de detailhandel, zij zijn de banenmotor van de gemeente. Ondernemers zijn onmisbaar voor een gezonde, duurzame, economische toekomst van Haarlem. Veel van onze lokale bedrijven hebben een moeilijke tijd achter de rug. Ondernemers horen voldoende ruimte te krijgen om weer aan de slag te kunnen. De VVD wil dat Haarlem terug op de kaart komt als beste winkelstad van Nederland!

Een veilige buurt en thuis

In Haarlem willen wij dat je prettig kunt leven. Dit betekent aandacht voor een groene en veilige omgeving en voldoende mogelijkheden om je vrije tijd te besteden, bijvoorbeeld in en rondom de Veerplas, de Molenplas, in de Hout, de Bolwerken en het Reinaldapark.

Prettig leven betekent óók veilig leven. Verkeersveiligheid voor voetganger, fiets en auto en een goede doorstroming zijn daarbij voor ons leidend.

Denk daarbij aan plekken als de Oudeweg, de Schipholweg en de Europaweg. Zo komen we veilig en op tijd aan bij ons werk, bij familie of op een andere bestemming.

Een bereikbare stad

Als VVD werken we aan een betere bereikbaarheid van de stad, zowel over de weg als met het OV. Samen met de regio en het Rijk zoeken we naar mogelijkheden doorgaand verkeer om de stad te leiden. We zijn voorstander van een rondweg en de Kennemertunnel.

Slim en duurzaam groen

Ook in Haarlem vindt de energietransitie plaats. Huizen gaan we verduurzamen en zonneparken verschijnen in ons landschap. Dat doen we in Haarlem op een manier die voor iedereen behapbaar en betaalbaar is en blijft. Verrommeling van het landschap gaan wij tegen en draagvlak onder Haarlemmers is erg belangrijk. Zo zorgen we ervoor dat we klaar zijn voor de toekomst en dat we onze stad schoon en leefbaar houden.

Verstandige financiële keuzes

Als de gemeente meer uitgeeft dan er binnenkomt ontstaan er problemen. Daarom letten we goed op onze gemeentelijke schatkist. We houden de lokale lasten laag door de gemeentelijke taken op een zuinige maar effectieve en servicegerichte manier uit te voeren. En als de gemeente geld overhoudt, zorgen we dat dit terecht komt bij onze inwoners en ondernemers. Zo houden we het leven in Haarlem voor iedereen betaalbaar.

Corona

Het is belangrijk dat er perspectief is voor jong en oud, voor inwoners en ondernemers, met name voor de uitdagingen waar Haarlemmers na Corona mee te maken gaan krijgen. Bevat dit programma daar een pasklaar antwoord op? Nee, want we weten nog niet waar we volgend jaar staan met corona. Maar de VVD gaat altijd uit van een veerkrachtige samenleving en een wendbare overheid die problemen oplost.

De Haarlemse VVD heeft voor het samenstellen van het verkiezingsprogramma inspraakavonden georganiseerd over wonen, zorg, duurzaamheid en jongeren & democratie. Ook hebben wij op de Grote Markt goede ideeën van winkelende Haarlemmers gekregen. De VVD hoort ook graag jouw ideeën. Mocht je over dit programma iets met ons willen delen of heb je iets te vragen, dan kun je via sociale media contact met ons opnemen of een e-mail sturen naar info@vvdhaarlem.nl

Laten we samen bouwen aan de toekomst van Haarlem!

Peter van Kessel,
Lijsttrekker VVD Haarlem

I. Bouwen aan onze stad

1.1 Waar je goed en betaalbaar kunt wonen

Een huis is een thuis. De plek waar jij je veilig en prettig wilt voelen. Daarom is het belangrijk dat iedereen een passende woning kan vinden. Maar de realiteit is anders. Op dit moment is de woningnood in Haarlem hoog. Voor starters zijn koopwoningen inmiddels onbetaalbaar geworden. De Haarlemmers die hier willen blijven wonen, moeten dat ook kunnen. Daarom moeten er woningen bij. We moeten bouwen, bouwen, bouwen en zo snel mogelijk!

- Het bouwen van betaalbare huur- en koopwoningen voor starters en jonge gezinnen wordt onze prioriteit.
- Het bouwtempo moet omhoog. Om snel meer woningen te kunnen bouwen, kiezen we voor kortere en soepelere procedures voor nieuwbouw.
- We vinden het belangrijk dat nieuwbouwprojecten passen bij de omgeving en de stad. We bouwen niet alleen voor de woningzoekenden van vandaag, maar ook voor de generaties na ons. Haarlem moet een stad blijven met karakter. Het moderniseren en in ere herstellen van oude panden, zoals het terrein van de Nieuwe Energie, is hier een goed voorbeeld van.
- We houden vast aan het voornemen van de stad om rond Station Spaarnwoude een Haarlem-waardige stadsentree te ontwikkelen met een mix van woningen, bedrijven en goede voorzieningen. Oostpoort Haarlem moet er komen. Het naastgelegen bedrijventerrein de Waarderpolder blijft verder volledig behouden voor ondernemers en hun werknemers omdat behoud van de werkgelegenheid in dit gebied cruciaal is voor heel veel Haarlemmers en hun gezinnen.
- Momenteel lopen bouwprojecten vertraging op door gebrek aan capaciteit bij de gemeente. Het op sterkte brengen van de ambtelijke capaciteit krijgt daarom prioriteit.
- Modulair bouwen en geïndustrialiseerde woningbouw kunnen een oplossing zijn om de woningbouw te versnellen. Dergelijke woningen kunnen binnen 20 weken woonklaar zijn. Tevens zijn deze woningen circulair: ze kunnen telkens weer worden herplaatst en hergebruikt.
- Wij willen dat snel wordt gestart met de bebouwing van het Dantuma terrein langs de Oudeweg. In de wijk rond de koepel worden al veel sociale huurwoningen gebouwd, dus kan er op deze locatie ruimte gegeven worden aan middeldure woningen.
- We vragen bouw- en infrabedrijven en woningcorporaties al in een vroeg stadium mee te denken over oplossingen voor de gemeentelijke bouwopgave. Zij hebben de woningvoorraad goed in beeld, kennen de marktontwikkelingen én brengen kennis samen.
- Als het niet in strijd is met het bestemmingsplan en het inpasbaar is in de buurt, dan moet de bestemming van een pand snel omgezet kunnen worden naar wonen.
- Leegstaande kantoren kunnen omgebouwd worden naar woningen. De gemeente benadert dergelijke aanvragen positief. Bovendien kan toekomstige leegstand worden voorkomen door kantoren die zich daarvoor lenen proactief een gemengde bestemming toe te kennen.
- De gemeente gaat aan de slag met creatieve, nieuwe woonvormen. Zo helpen we starters op weg en kunnen ouderen in een vertrouwde omgeving bij hun kinderen blijven wonen.
- Met woningbouwcorporaties maken we afspraken over het voorkomen van scheefwonen en het stimuleren van doorstroming.
- Woningen zijn om in te wonen. Starters zien steeds vaker dat nieuwe huizen voor hun neus worden weggekocht door grote beleggers. Daarom is de VVD voor het invoeren van een zelfbewoningsplicht. Zo nemen de kansen op een woning voor Haarlemse woningzoekenden toe.

- We zijn voorstander van een speciaal OZB-tarief voor onbebouwde woningbouwgrond. Zo zorgen we dat er echt gebouwd wordt en houden we braakliggende terreinen en speculatie met grond tegen.
- Strengere handhaving op het illegaal doorverhuren van sociale huurwoningen is hard nodig. De woningen die hierdoor vrij komen gaan naar mensen die op de wachtlijst staan.
- We zorgen voor tijdelijke huisvesting voor migranten met een verblijfsvergunning, maar zij krijgen geen voorrangpositie bij sociale huurwoningen.
- Wanneer er in Haarlem personeelstekorten ontstaan bij vitale beroepen zoals agenten, leraren en zorgprofessionals geven we hen voorrang bij de toewijzing van een sociale huurwoning.
- De VVD wil dat de inwoners van Haarlem actief betrokken worden om mee te denken over de toekomst van het wonen in Haarlem en de bijbehorende dilemma's. Hierbij valt te denken aan een brede maatschappelijke discussie of een burgerforum.
- Hoogbouw is met de uitbreiding van de stad onvermijdelijk en nodig, daarbij moet er wel rekening worden gehouden met bestaande wijken en het woongenot van Haarlemmers. Een hoogbouweffectrapportage is noodzakelijk bij ieder initiatief.
- Uitbreiding van de stad vraagt ook om uitbreiding van de voorzieningen, huisartsen, fysiotherapeuten, dierenartsen en andere zorgverleners en voorzieningen verdienen een plek in iedere wijk en moeten actief onderdeel uitmaken van bouwprojecten.
- Haarlemmers blijven het liefst zo lang mogelijk in hun eigen wijk wonen. We zetten daarom in op het bouwen van meer woningen waar je goed oud kunt worden en woonvormen waar ouderen bij elkaar kunnen wonen. Zo kun je met ondersteuning zelfstandig blijven wonen.
- Bij nieuwbouw wordt parkeren van auto's en fietsen op eigen terrein opgelost, bij voorkeur ondergronds.
- We spreken het Rijk actief aan op haar plicht afdoende middelen vrij te maken om de stad te helpen bij haar woningbouwopgave en de daarbij horende (bereikbaarheids)voorzieningen.

1.2 Waar we de wijk groen en leefbaar houden

We wonen allemaal graag in een wijk waar we ons thuis voelen. Een wijk die groen, schoon en veilig is. Waar burens met elkaar een bijdrage leveren door het schoonhouden van eigen tuin, balkon of portiek. De gemeente moet ervoor zorgen dat de wijken en buurten goed onderhouden worden en schoon blijven.

- We willen meer groene plekken met bomen en planten in de stad en haar wijken, hoe klein dan ook. Een stenen omgeving is al snel opgefleurd met vergroening, een struik of plantenbak. Zo zorgen we voor een omgeving die klimaatbestendiger en koeler is.
- De gemeente stimuleert de vergroening van tuinen en de openbare ruimte. Daarom zet de VVD in op flink bijplanten van bomen en opslag van overtollig regenwater, bijvoorbeeld in wadi's en half verharding. Zo vermindert de overlast van zware regenval en is het water te gebruiken in drogere periodes.
- Bij het onderhoud van groen werken we zoveel mogelijk samen met inwoners. Initiatieven die leiden tot uitbreiding van het groen in de stad, zoals gevel- of daktuinen, verdienen onze steun.
- Natuur is belangrijk en verdient bescherming. We realiseren ons dat ruimte schaars is, daarom blijven we kritisch kijken wat haalbaar en realistisch natuurbeleid is, met een juiste balans tussen wonen, ondernemen en recreatie.
- Bij het bouwen in de stad hebben we als VVD oog voor de omgeving. We bouwen zoveel mogelijk natuur- en omgevingsinclusief. Dit betekent dat we bomen zoveel mogelijk laten staan en kijken hoe we de ecologie kunnen verbeteren.
- Bouwprojecten, herinrichtingen en bestemmingsplannen worden vergezeld van een groenparagraaf.

- Inwoners kunnen afval zo goedkoop mogelijk kwijt, in ondergrondse containers of bij het milieuplein. Daarbij streven we naar hergebruik en recycling.
- We zetten ons in voor een systeem waar een zo groot mogelijk deel van het afval achteraf wordt gescheiden. Dat zorgt voor minder containers en is bovendien goedkoper waardoor de afvalstoffenheffing naar beneden kan.
- Zwerfvuil, vuilnis rondom afvalcontainers, graffiti en andere overlast worden aangepakt en vernielingen snel hersteld. De kosten hiervan worden zoveel mogelijk verhaald op de veroorzaker.
- Het melden van zwerfvuil en een volle container moet eenvoudiger worden, bijvoorbeeld door een QR-code op de vuilcontainers.
- Niemand houdt van hondenpoep. Baasjes zijn zelf verantwoordelijk voor het opruimen van uitwerpselen en hebben een opruimplicht. De gemeente zorgt op favoriete uitlaatplekken voor duurzame zakjes en prullenbakken. Het hebben van een hond hoeft niet bestraft te worden, dus de hondenbelasting schaffen we af.
- Het is oneerlijk dat een klein huishouden evenveel afvalstoffenheffing betaalt als een groot huishouden. Tegelijkertijd heeft een driepersoonshuishouden niet drie keer zoveel afval als een eenpersoonshuishouden. Daarom zetten we in op een passende heffing voor het aantal personen per huishouden.
- De kwijschelding voor minima wordt niet meer gefinancierd uit de afvalstoffenheffing maar als onderdeel van de minimagelden.
- Spaarnelanden moet zich bezighouden met de kerntaken: afvalverwerking, beheer en onderhoud. Een extern bureau gaat Spaarnelanden doorlichten om een efficiëncyslag te maken. Doel is een effectiever en goedkoper bedrijf. Dat zal ook resulteren in lagere woonlasten voor de Haarlemmers.
- De meeuwenoverlast is een serieus probleem dat om een effectieve aanpak vraagt. We zetten samen met andere steden een actieve lobby op om meeuwenoverlast in de stad te mogen bestrijden. Te denken valt aan o.a. het weghalen van nesten en het beter kunnen sluiten van afvalbakken.
- We willen een goed werkend en betaalbaar riool. We vinden het normaal dat iedereen die hiervan gebruik maakt bijdraagt aan de kosten. Of je nu een huis huurt of een huis bezit. De rioolheffing is niet hoger dan kostendekkend.
- Bij het aanleggen van een nieuw rioelstel scheidt de gemeente regenwater van huishoudelijk afvalwater. Zo stimuleren we hergebruik van water en gebruiken we minder. Ook het afkoppelen van de regenwaterafvoer wordt gestimuleerd.
- We reserveren afdoende middelen voor goed onderhoud van de infrastructuur.

1.3 Waar vervoer van A naar B vlot gaat

We verplaatsen ons allemaal voortdurend. We gaan naar werk, op bezoek bij vrienden en familie of wandelen een rondje in onze buurt om de hond uit te laten. Hoe we ons ook verplaatsen: het is fijn om zonder al te veel gedoe van A naar B te komen. Dat de doorstroming goed is, je niet ergens in de (fiets)file staat om de stad in of uit te komen en je te laat bent bij je afspraak. Het is bovenal belangrijk dat verkeerssituaties veilig zijn voor voetganger, fietser en automobilist.

- Het is belangrijk dat onze reistijd niet langer is dan nodig. Daarom werken we aan goede doorstroming van het verkeer, voor fiets, auto en openbaar vervoer (OV). Door verschillende vormen van vervoer beter op elkaar aan te sluiten, komen we sneller aan op onze bestemming en voorkomen we onnodige uitstoot door files.
- De kruising Prins Bernhardlaan, Amerikaweg N205 wordt zo ingericht dat de doorstroming van verkeer Haarlem in en uit wordt verbeterd en dat voetgangers en fietsers ongehinderd en veilig kunnen oversteken.
- In overleg met de bewoners van de Sportheldenbuurt en de Scheepmakerswijk realiseren we een fiets en wandel onderdoorgang langs het Spaarne onder de Oudeweg. Zo verbeteren we de verbinding tussen de Sportheldenbuurt en het centrum.

- Doorstroming op doorgaande wegen wordt bevorderd door de invoering van groene golven, dit zorgt voor minder ergernis en minder uitstoot.
- De gemeente zoekt meer samenwerking in de regio en met het Rijk om de mobiliteit in en rond Haarlem te verbeteren. We zijn voorstander van oplossingen die regionaal verkeer om de stad leiden en de doorstroming in de binnenstad vergroten. Daarom zijn we voorstander van een rondweg om Haarlem en een Kennemertunnel.
- Of het nu met een 'gewone' fiets, een elektrische fiets of een ander nieuw vervoersmiddel is: onze inwoners kunnen zich prettig en veilig door Haarlem bewegen. Deze ontwikkelingen vragen om fietspaden en wegen die worden ingericht op de toekomst, waarbij veiligheid en doorstroming centraal staan. Bij OV-knooppunten plaatsen we voldoende fietsenstallingen.
- Met andere betrokken gemeenten onderzoeken we de mogelijkheid van een fietssnelweg van hoge kwaliteit naar Amsterdam en de Zuidas.
- De OV-verbindingen tussen Haarlem en Amsterdam kunnen beter. De VVD is voorstander van een stevige lobby voor een directe trein, metro of lightrailverbinding tussen Haarlem, Schiphol en de Zuidas.
- Het openbaar vervoer en voorzieningen zoals de regiorijder zijn goed toegankelijk.
- Er wordt vaart gemaakt met de plannen voor de vernieuwing van het stationsgebied.
- We verzorgen een nieuw OV knooppunt in Haarlem Zuid waardoor de dubbeldekkerbussen niet meer het centrum van de stad hoeven te doorkruisen.
- Het is belangrijk dat het OV van goede kwaliteit is, met een goede en snelle verbinding tussen stad en regio. Daarin zien we de voordelen van innovatieve en kostenefficiënte vormen van openbaar vervoer, zoals snelbussen, mobility as a service en deelscooters. Bij aanbestedingen houden we altijd ruimte in de afspraken voor nieuwere, slimmere en goedkopere alternatieven.
- Met de aanbieders van deelscooters maken we afspraken om bij te dragen aan oplossingen die de parkeerproblematiek en de verrommeling van de openbare ruimte tegen gaan.
- Verkeersveiligheid heeft onze prioriteit. We richten onze straten en wijken, in het bijzonder in de buurt van scholen en sportclubs, veilig in. Dat doen we in samenwerking met politiediensten, ouders en buurtbewoners.
- Op veel plekken in de stad is het lastig om dichtbij huis te parkeren. Door te kijken naar een juiste balans tussen woongenot en groen, kijken wij hoe we voldoende parkeergelegenheid kunnen realiseren. Een auto is tenslotte vaak geen keuze, maar hoognodig om op werk te komen of te kunnen mantelzorgen.
- De VVD is tegen de verdere invoering van betaald parkeren in Haarlem. In plaats van die extra belasting te heffen bij de inwoners kijken we naar duurzame alternatieven als een *Park & Ride & Bike*. Ook houden we bij nieuwbouw vast aan de parkeernorm om de parkeerdruk in wijken niet verder te verhogen.
- Wanneer we het autoluwe gebied uitbreiden moet daar voor de bewoners een betaalbaar parkeeralternatief tegenover staan. We hebben nieuwe parkeergarages nodig, bijvoorbeeld onder de grachten.
- We onderzoeken de mogelijkheid van het ondergronds brengen van parkeergarage De Kamp, zodat we bovengronds woningen kunnen realiseren en tegelijk een uitbreiding van de parkeergarage kunnen realiseren.
- We stimuleren dubbelgebruik van parkeerterreinen en parkeergarages. Zo zorgen we voor voldoende parkeerplaatsen voor bewoners en bezoekers van onze stad.
- De opbrengsten van parkeervergunningen en parkeerkosten worden gebruikt voor een goede bereikbaarheid van de stad. Niet om andere kostenposten te dekken.
- We helpen winkeliers en (horeca) ondernemers door duidelijke afspraken te maken over parkeerbeleid. Denk bijvoorbeeld aan laden en lossen, enkele uren gratis parkeren of shuttlediensten naar winkelgebieden.

1.4 Vol slimme en duurzame oplossingen

Ook Haarlem moet in 2050 energieneutraal zijn. Huizen gaan we verduurzamen en zonneparken verschijnen mogelijk in ons landschap. Dat zijn flinke veranderingen, die om verstandige keuzes en draagvlak vragen. Voor de VVD staat centraal dat mensen warm wonen in de winter en koel in de zomer. Uiteraard op een betaalbare manier. Duurzaamheid biedt kansen voor economische groei en een fijne en leefbare stad. Verduurzaming moet wel behapbaar en betaalbaar zijn voor elke Haarlemmer, daarom pakken we dit aan met bewezen methodes en niet met risicovolle experimenten. Zo kunnen we ons leven zoveel mogelijk blijven leiden zoals we zelf willen en blijft onze stad prettig om in te wonen.

- Wij ondersteunen het streven naar een energieneutraal Haarlem in 2050. Door energie te besparen en meer duurzame energie op te wekken kunnen we dit bereiken. Daarbij stimuleren we milieubewust ondernemen, met een rol voor de lokale opwekking van duurzame energie.
- De gemeente stimuleert initiatieven die bijdragen aan de energietransitie. We stellen eisen aan nieuwbouwprojecten, maar hebben ook vertrouwen in de innovatiekracht van onze burgers, ondernemers en woningbouwverenigingen. We werken actief mee om goede initiatieven door het bureaucratische proces te leiden. Zo versnellen we de energietransitie en versterken tegelijkertijd de lokale economie.
- Uiteraard is de reductie van CO₂ leidend. Isoleren van woningen met lage energie labels is de meest kosteneffectieve manier om dat te realiseren. Daar zet de VVD dus zeker op in.
- We zetten ons in om huiseigenaren te ondersteunen met het verduurzamen van hun huis. Dit doen we door slimme financieringsvormen te bieden voor isolatie, zonnepanelen en alternatieve verwarming. Tevens zorgen we ervoor dat er voldoende geld beschikbaar is voor de huidige duurzaamheidsleningen.
- We maken het zo gemakkelijk mogelijk om zonnepanelen en laadpalen aan te vragen door procedures simpeler te maken. Zo stimuleren we duurzame energie.
- Voordat een wijk overgaat op een andere energievoorziening dan gas, zorgen we ervoor dat inwoners een betaalbaar alternatief aangeboden krijgen. Denk bijvoorbeeld aan slimme energienetwerken, waarbij huishoudens overtollige duurzame energie onderling kunnen delen. Het gasnetwerk behouden we voor de toekomst, wanneer waterstof of groen gas beschikbaar zijn.
- De VVD zet zich in voor snelle procedures en voortvarende uitvoering van projecten, zoals bijvoorbeeld voor de noodzakelijke verzwaring van elektriciteitsnetten.
- De energietransitie en verduurzaming bieden grote kansen voor het stimuleren van innovatie en werkgelegenheid. De gemeente voert actief beleid om deze sectoren te steunen door bijvoorbeeld initiatieven voor omscholing te omarmen.
- Hoewel we niet tegen windenergie in het algemeen zijn is er in Haarlem geen plek voor windmolens. De nadelen van de windmolens qua geluidsoverlast en leefbaarheid wegen niet op tegen de voordelen.
- Er komt zo snel mogelijk een waterstoftankstation.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld met de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed.
- Haarlem daagt het ondernemerschap en de creativiteit in de markt uit door duurzaam en circulair in te kopen.
- De VVD is voorstander van invoering van een zero emissie zone voor bestelauto's in de stad en we gaan MKB-ers helpen bij die omschakeling zodat alle Haarlemse ondernemers bij de invoering gewoon kunnen blijven ondernemen.

II. Bouwen aan een bloeiende lokale economie

2.1 Waar ondernemers de ruimte krijgen

Het midden- en kleinbedrijf is dé banenmotor van de gemeente. Als het goed gaat met de lokale ondernemers, dan gaat het goed met de gemeente. De coronacrisis heeft onze Haarlemse bedrijven en ondernemers echter hard geraakt. Zij hebben een moeilijke tijd achter de rug. Hoewel de coronacrisis nu over het hoogtepunt lijkt, moeten we de economie juist blijven stimuleren. Daarom willen wij ondernemers de komende periode blijven ondersteunen. Zo dragen we bij aan een bloeiende economie, banen voor onze inwoners en innovatieve technieken voor de toekomst. Door ondernemers de ruimte te geven en te zorgen voor minder regels, stimuleert de gemeente een gezonde lokale economie en de komst van meer banen.

- De gemeente geeft opdrachten zoveel mogelijk aan lokale ondernemers binnen de mogelijkheden van de wet.
- We richten bij de gemeente één loket in waar ondernemers terecht kunnen voor vragen, vergunningen en schuldhelpverlening.
- Ondernemers krijgen van de gemeente één aanslag per jaar waarop alle lokale lasten staan vermeld.
- Ondernemers krijgen meer mogelijkheden om creatief te ondernemen. Zelf kunnen zij het beste beslissen wanneer hun winkel open of dicht gaat, ook op zondag.
- Tijdens het terrasseizoen maken we het uitbreiden van terrassen mogelijk. Voor een klein terras aan de gevel schaffen we de vergunning af.
- Ondernemers zijn bij vergunningaanvragen zelf verantwoordelijk voor afstemming met hun directe omgeving.
- De Waarderpolder moet goed bereikbaar zijn en blijft een bedrijventerrein.

2.2 Waar de stad bruist en bezoekers van buiten aantrekt

Onze lokale ondernemers werken iedere dag hard aan een levendige en aantrekkelijke winkelstraat. Een stad komt pas echt tot leven als de binnenstad bruist. Met een veilig en aantrekkelijk centrum trekken we bezoekers aan van buiten en zorgen we voor een prettige stad, die klaar is voor de toekomst. In leegstaande gebouwen buiten de winkelgebieden kunnen wonen, werken, detailhandel en horeca worden gemengd. Zo creëren we een bloeiende lokale economie.

- We willen dat Haarlem weer op de kaart gezet wordt als de beste winkelstad van Nederland. Dan is het belangrijk dat er een authentiek en divers aanbod van winkels en boutiques is. Haarlem voert actief beleid om een Nutellawafelwinkel-explosie zoals in Amsterdam te voorkomen.
- Winkelgebieden zoals de Amsterdamstraat, Cronjé, Schalkwijk, Marsmanplein en het Centrum moeten schoon, goed onderhouden en veilig zijn. Aantrekkelijke, veilige en bruisende gebieden zorgen voor een levendige winkelstraat vol met lokale ondernemers. Daar kan geen grote webshop tegenop.
- We stimuleren winkelen in onze eigen winkelgebieden, zowel fysiek als digitaal.
- Omdat de samenwerking van ondernemers in winkelgebieden bijdraagt aan de aantrekkelijkheid, bevorderen wij bedrijfsinvesteringszones.
- De strikte scheiding tussen horeca en detailhandel is niet meer van deze tijd. Wij willen dat horecabedrijven hun producten kunnen verkopen aan hun gasten en dat ook winkeliers hun klanten als gast kunnen ontvangen.

- We bestrijden leegstand door het mengen van functies voor wonen, werken, detailhandel en horeca maar beschermen onze hoofdwinkelstraten. Zo zorgen we voor een prettige en leefbare stad.
- We gaan een proef doen met vrije openingstijden voor horecabedrijven, zodat bezoekers meer gespreid naar de stad komen en deze weer verlaten wat kansen biedt voor de Haarlemse nachtcultuur.
- Recreatie en toerisme zijn belangrijk voor onze lokale economie. Haarlem Marketing stimuleert dit met stadspromotie en moet dit blijven doen waarbij oog is voor de spreiding over het jaar en de stad.
- We houden één loket voor organisatoren en verenigingen die evenementen organiseren, zoals Koningsdag of een braderie. Er is sprake van een uitnodigend evenementenbeleid waarbij ingezet wordt op evenementen voor alle doelgroepen, leeftijdscategorieën en spreiding over de stad. Het loket denkt hierin actief en oplossingsgericht mee.
- De gemeente zorgt voor uitbreiding van het aantal openbare toiletten en watertappunten voor het winkelend publiek en voor de watersporters.
- Er is behoefte aan uitbreiding van het aantal ligplaatsen voor boten van Haarlemmers. We gaan inventariseren waar mogelijkheden zijn en breiden hier uit.
- De orde op het water moet beter gehandhaafd worden, daarvoor kijken we ook naar samenwerking met omliggende gemeenten. Boten die te snel varen of met luide muziek voor overlast zorgen, worden beboet. Varen in Haarlem moet voor iedereen gezellig blijven, ook voor de bewoners langs het water.

2.3 Met culturele voorzieningen voor alle leeftijden

In Haarlem hebben we een rijk aanbod van culturele voorzieningen en evenementen. We zijn er trots op dat we hiermee veel bezoekers aantrekken. We steunen de samenwerking tussen de grote en kleine culturele instellingen. Horeca, musea, oefenruimtes, sportverenigingen, bibliotheken, buurthuizen en organisatoren van festivals spelen hierin met elkaar een belangrijke rol. Of het nu gaat om Bevrijdingspop, Haarlem Culinair of de Stadsschouwburg, in Haarlem is ruimte voor creatieve ideeën en initiatieven van onze inwoners.

- In onze stad kunnen veel evenementen georganiseerd worden en zijn er culturele voorzieningen voor alle leeftijden en alle leefstijlen. Het cultureel erfgoed van de gemeente mag gezien worden. Cultuur verbindt, inspireert en prikkelt. Wij promoten ons (historisch) erfgoed, zowel bij onze bezoekers als onze inwoners. Dat draagt bij aan onze Nederlandse identiteit.
- Wij vinden het belangrijk om ons cultureel erfgoed te koesteren. Daarbij horen ook cultuurhistorische evenementen zoals de Sinterklaasintocht, de Luilakmarkt, het Bloemencorso, het zomerfeest in Spaarndam en de Sint Maartenviering.
- Subsidies voor culturele voorzieningen en initiatieven ondersteunen een aanbod van kunst en cultuur voor alle inwoners. Als voorwaarde voor subsidie verwachten we dat aanvragers ook zelf zorgdragen voor een deel van de inkomsten en bijdragen aan maatschappelijke doelen.
- Culturele instellingen of kerken (zoals de Sint Bavo) die subsidie hebben ontvangen van de gemeente Haarlem horen open te zijn voor Haarlemmers.
- We willen niet bezuinigen op cultuur en zetten het geld zo effectief mogelijk in. Zo bereiken we zoveel mogelijk inwoners. Van culturele instellingen en initiatieven verwachten we dat ze verantwoording afleggen over hoe zij belastinggeld besteden.
- Het Frans Hals Museum, de Stadsschouwburg, de Toneelschuur, de Philharmonie en het Patronaat moeten worden gekoesterd.
- De VVD vindt cultuur educatie op basisscholen van belang. Samen met de provincie maken we hier werk van.

2.4 Waar zoveel mogelijk mensen aan het werk gaan

Werk is van groot belang voor de mens en de samenleving. Werk zorgt voor contact met andere mensen. Werk leidt tot zelfstandigheid en eigenwaarde. Wie werkt, investeert in zichzelf en draagt zijn steentje bij aan de toekomst van onze samenleving. We willen daarom dat zoveel mogelijk mensen aan het werk zijn.

- Regelmatig contact tussen de gemeente en mensen in de bijstand is een van de meest effectieve instrumenten voor re-integratie. De afgelopen jaren heeft de gemeente te weinig gesproken met mensen in de bijstand. De gemeente verhoogt het aantal gesprekken met individuele bijstandsgerechtigden om de mogelijkheden naar betaald werk te vergroten en drempels weg te nemen.
- Bij om- en bijscholing richten we ons daarom op iemands talenten en mogelijkheden en hoe dit aansluit op de arbeidsmarkt. Wanneer de stap naar regulier werk nog te groot is, begeleiden we onze inwoners naar beschut werk en leerwerkplekken.
- Wanneer je van een uitkering naar een betaalde baan gaat, willen we dat je er in inkomen op vooruit gaat. Regels die dit in de weg staan schaffen we af.
- We verwachten van mensen in de bijstand dat zij blijven meedoen in de samenleving en actief op zoek zijn naar een opleiding of een baan. Mensen die bijdragen naar vermogen kunnen hierbij rekenen op onze ondersteuning.
- Wie minder bijdraagt kan ook minder een beroep doen op de samenleving. Als je bijstand ontvangt maar de sollicitatieplicht niet naleeft of geen tegenprestatie verricht, verlies je jouw uitkering. Uitkeringsgerechtigden die onvoldoende ingeburgerd zijn, kunnen als tegenprestatie verplicht worden op onderdelen te werken aan inburgering en integratie.
- Bij problematische schulden zorgen we voor ademruimte, zodat de problemen met een schuldhelpverlener op een rij gezet kunnen worden. Zo voorkomen we verdere escalatie. Bij schuldhelpverlening hebben we specifiek aandacht voor de mentale gezondheid van onze inwoners. Wanneer er signalen zijn dat schulden ontstaan, bieden we zo vroeg mogelijk hulp aan.
- De afgelopen jaren zijn te veel inwoners onterecht tot fraudeur bestempeld. Het maken van een foutje maakt je nog niet direct een fraudeur. Doelbewuste fraude is en blijft diefstal. Het oordeel over fraude moet uiteindelijk tot stand komen door mensenwerk, niet door een computer.
- De gemeente kan samenwerking faciliteren tussen onderwijs en het bedrijfsleven om er samen voor te zorgen dat er voldoende passende banen zijn voor wie klaar is met zijn opleiding.

2.5 Waar iedereen meedoet en integreert

We hebben te lang gedacht dat de inburgering van nieuwkomers enkel hun eigen verantwoordelijkheid is. Maar je bent niet direct zelfredzaam in een land dat in elk opzicht anders is dan waar je vandaan komt. Hierdoor kunnen vrijheden waar eeuwenlang voor gevochten is onder druk komen staan, met parallelle samenlevingen als resultaat. Van nieuwkomers verwachten we dat ze in ruil voor de geboden gastvrijheid bijdragen aan onze samenleving. Door de Nederlandse taal te leren en je te verdiepen in onze waarden en normen, kun je sneller aan het werk. Daarbij bieden we goede begeleiding.

- De Nederlandse taal lezen, schrijven en spreken is cruciaal voor het vinden van een baan. We zorgen voor betaalbare cursussen om laaggeletterdheid tegen te gaan.
- Een deel van de Nederlandse bevolking is onvoldoende digitaal vaardig. We zetten daarom in op het bijbrengen van digitale vaardigheden, onder meer in samenwerking met de bibliotheken.
- We stimuleren dat jonge kinderen van ouders die inburgeren naar een peuterspeelzaal gaan om achterstanden vroeg aan te pakken. We betrekken ouders bij taalonderwijs voor jonge kinderen.
- We sluiten niemand uit. Er zijn in Haarlem heel veel nieuwkomers die hun eigen weg hebben gevonden en geïntegreerd zijn in onze samenleving. Zij hebben de kansen gegrepen die ons land biedt. We zijn daar trots op en verwachten dat ook van anderen.
- Bij de inburgering besteden we meer aandacht aan onderwerpen als zelfbeschikking, de gelijkwaardigheid van man en vrouw, LHBTI-rechten, antisemitisme en de vrijheid van godsdienst.
- De VVD Haarlem staat voor een fatsoenlijke opvang van hen die op de vlucht zijn. Bij de opvang weegt draagkracht en draagvlak in een wijk zwaar. Mensen die zijn uitgeprocedeerd dienen niet in Haarlem te worden opgevangen, maar in een vertrekcentrum.
- We ondersteunen organisaties die integratie bevorderen. Dat betekent dat we geen subsidies verstrekken aan organisaties die dat juist niet doen, bijvoorbeeld omdat ze gericht zijn op behoud van de eigen cultuur, of omdat ze democratische waarden ondermijnen. We leiden ambtenaren actief op om huwelijksdwang te herkennen

III. Bouwen aan een waardevolle samenleving

3.1 Met liefdevolle zorg, dichtbij huis

Vroeg of laat krijgen we allemaal met zorg te maken. Daarom willen we goede en liefdevolle zorg waarin onze inwoners centraal staan. Met hulp die zo dicht mogelijk bij huis wordt georganiseerd, zodat het weinig aanpassing vraagt aan ons dagelijks leven. Private opvanghuizen, zorgcentra, klinieken hebben hier ook een rol, zodat je in je eigen buurt goed oud kunt worden. Een buurt waar je burens gemakkelijk ontmoet voor een gezellig praatje. En waar alle straten goed toegankelijk zijn, zodat iedereen gemakkelijk naar de buurtwinkel kan gaan.

- De gemeente organiseert passende en betaalbare ondersteuning voor alle inwoners die dat nodig hebben. Welzijnsorganisaties, huisartsenpraktijken en sociale wijkteams spelen hierin een cruciale rol.
- Wanneer ondersteuning nodig is, dan moet het snel beschikbaar en van goede kwaliteit zijn. Daarom spreken we met welzijnsorganisaties af hoe lang dit mag duren. Er waren in Haarlem flinke wachtlijsten voor de thuiszorg ontstaan. De VVD blijft ervoor waken dat thuiszorg op acceptabele termijn beschikbaar is.
- De VVD wil dat de kwaliteit van de ondersteuning gecontroleerd wordt door externe deskundigen. Deskundigen die onafhankelijk adviseren over het verbeteren van de dienstverlening en toezien dat de aanbieders voldoen aan de afspraken.
- Als volwassenen, kinderen of gezinnen zwaardere hulp nodig hebben, helpen wij hen daarheen op weg. Hiervoor kunnen mensen terecht bij de huisarts, de daar aanwezige praktijkondersteuners en bij de sociale wijkteams. Zij wijzen hen door naar de juiste ondersteuning.
- Eenzaamheid is een groeiend probleem in alle leeftijdsgroepen. De gemeente stimuleert maatschappelijke, innovatieve ideeën om eenzaamheid tegen te gaan.
- De VVD wil dat de gemeente actief helpt bij het vinden van buurthuizen of buurtkamers als wijken of buurten daar behoefte aan hebben.
- De gemeente zet zich actief in voor de acceptatie van LHBTI+. Die inzet gaat niet alleen om regenboogacties om de zichtbaarheid te vergroten, maar gaat verder. Het gaat ook om een actievere rol gericht op scholen, bejaardentehuizen en bij groepen met een migratieachtergrond. De VVD wil dat de huidige inzet van de vrijwilligers wordt versterkt met professionele ondersteuning.
- De VVD is voorstander van laagdrempelige, gespecialiseerde ondersteuning voor LHBTI'ers om een veilige route naar zorg en ondersteuning te verzorgen (een "regenboogloket").
- Zorg moet voor iedereen betaalbaar blijven. Daarom kijken we kritisch of de hulp die we geven passend is en of iedereen die zorg vraagt ook de verplichte verzekeringspremie betaalt.
- We zijn er trots op dat veel Haarlemmers met liefde zorgen voor hun naasten. Deze mantelzorg is ontzettend waardevol. De gemeente staat mantelzorgers bij. Welzijnsorganisaties onderhouden contact met mantelzorgers om overbelasting te voorkomen. Er is een centrale plek waar mantelzorgers terecht kunnen met vragen en informatie.
- Een vergunning voor het aanpassen van een woning moet snel verleend worden als het bijdraagt aan langer zelfstandig wonen. Daarom gaan we in gesprek met woningbouwcorporaties om bestaande woningen voor deze doelgroepen aan te passen en te investeren in de bouw van nieuwe woningen voor ouderen en mensen met een beperking.

3.2 Waar je fijn kunt opgroeien

Ouders zijn verantwoordelijk voor het gezond opgroeien van hun kinderen. Wij helpen daarbij, door een gemeente te bieden waar kinderen op een veilige en prettige manier kunnen opgroeien en hun talenten kunnen ontwikkelen. Hier kennen we onze jeugd het beste. Daar zijn we trots op en dat willen we graag behouden. Wanneer opgroeien niet gemakkelijk gaat en er jeugdzorg nodig is, bieden we hulp. Dat doen we het liefst zo dicht mogelijk bij huis, zodat onze jeugd zo normaal mogelijk kan opgroeien. Hierbij letten we goed op dat we niet onnodig stickers plakken: niet iedereen die uniek is, heeft daar hulp bij nodig. Normaliseren noemen we dat. Maar nog niet alles in de jeugdzorg verloopt even goed. Er zijn flinke wachtlijsten voor hulp en dat moet zo snel mogelijk worden opgelost.

- Kinderen moeten kunnen buitenspelen. We vinden het belangrijk dat er voldoende, goed onderhouden, speeltuinen, speelplekken en skateparken zijn.
- Een goede opvoeding biedt kansen voor ontwikkeling van talenten en maakt jongeren tot verantwoordelijke individuen. Ouders zijn daarvoor in de eerste plaats verantwoordelijk. Als de ouders het belang van het kind schaden, dan grijpt de overheid in. De gemeente is dan aan zet. Als ouders en kinderen onverhoopt in de problemen komen, dan kunnen ze hulp zoeken bij de jeugdzorg.
- Er komt een scherpere afbakening van wat we scharen onder jeugdzorg. Nog te vaak krijgen kinderen hulp voor zaken die horen bij normaal opgroeien of blijkt hulp niet effectief.
- Wanneer hulp wel nodig is, focussen we ons op normaliseren. We plakken niet onnodig stickers en maken het niet zwaarder dan nodig. Het is niet de bedoeling dat kinderen die hulp krijgen dit de rest van hun leven als last meedragen.
- Het Centrum voor Jeugd en Gezin en het Sociaal wijkteam werken zo nauw mogelijk samen. Vanuit een centrale spil moeten alle zorgvragen rond kinderen worden georganiseerd.
- Het voorkomen van hulp, preventie, is erg belangrijk. Zo voorkomen we dat we zwaardere hulp moeten bieden. Problemen bij kinderen en gezinnen proberen we daarom zo vroeg mogelijk te signaleren. Sociale wijkteams, huisartsen, scholen en sportclubs hebben hierin een belangrijke rol. Met hen gaan we in gesprek om te zorgen dat deze aanpak zo effectief mogelijk wordt.
- We pakken de wachtlijsten in de jeugdzorg aan. Als kinderen extra hulp nodig hebben moet dat mogelijk zijn zonder dat zij maandenlang moeten wachten. Dat geldt zowel voor reguliere als voor hoog-specialistische jeugdzorg.
- Ieder gezin heeft één hulpverlener als aanspreekpunt. Dat creëert vertrouwen en maakt dat hulp effectief geboden kan worden.
- De problemen van de kinderen hebben vaak te maken met schuldenproblematiek of gezondheidsproblemen van de ouders. Door niet alleen naar het kind te kijken maar naar het hele gezin kunnen de kinderen beter en effectiever geholpen worden.
- We zorgen voor de aanwezigheid van voldoende jeugdprofessionals bij de huisarts. Zij zijn bekend met regionale zorgorganisaties en de behoeften van ouders en kinderen. Zo voorkomen we onnodige doorverwijzingen naar te zware hulp.
- Het coronavirus heeft het belang van mentale gezondheid extra onderstreept. Door met scholen en sportverenigingen al vroeg in te zetten op het weerbaar maken van de jeugd en het bespreekbaar maken van mentale gezondheid, kunnen veel problemen worden voorkomen.
- Het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling hebben de hoogste prioriteit. Waar signalen zijn van kindermishandeling moet dit herkend worden door hulpinstanties. In deze situaties moet hulp altijd direct beschikbaar zijn.

3.3 Waar onderwijs een gelijke start biedt

Goed onderwijs biedt kinderen en jongeren de kans op een gelijke start en geeft ze kennis en vaardigheden mee waar ze de rest van hun leven profijt van hebben. Op school leren we kinderen ook wat onze waarden en normen zijn en hoe we in Nederland met elkaar omgaan. Op school leer je wat normaal is en wat niet. Goed onderwijs speelt daarom niet alleen een grote rol in het leven van mensen: de hele samenleving heeft er belang bij.

- De gemeente Haarlem heeft een forse (financiële) opgave om te voorzien in voldoende schoolhuisvesting van goede kwaliteit. De afgelopen jaren is er structureel te weinig geld uitgetrokken voor het onderhoud van de scholen, waardoor er sprake is van aanzienlijk achterstallig onderhoud. De VVD blijft het belang van voldoende middelen onderstrepen. Verouderde klaslokalen en propvolle klassen moeten worden voorkomen.
- Onderwijs moet van goede kwaliteit zijn. Schoolbesturen zijn hiervoor verantwoordelijk, maar de gemeente is gesprekspartner. Als de kwaliteit van lesgeven onder druk staat, biedt de gemeente ondersteuning. Die rol pakt de gemeente ook als het gaat om het voorkomen van thuiszitters in het onderwijs.
- We vinden het belangrijk dat je zo vrij mogelijk kunt kiezen naar welke school je kind gaat. De gemeente controleert daarom of scholen zich aan de wet houden: ouders kunnen hun kinderen bij meerdere scholen aanmelden, vanaf 3 jaar oud.
- We zijn voor voldoende plaatsen op alle scholen zodat het lotingsysteem of postcodebeleid niet nodig zijn.
- Om de ontwikkelkansen van jonge kinderen te vergroten, stimuleert de gemeente dat (taal) achterstanden bij jonge kinderen worden weggewerkt, bijvoorbeeld op de peuterspeelzaal of kinderdagverblijven.
- School is een veilige plek waar kinderen zich thuis voelen. Scholen hebben nadrukkelijk een taak bij vroegtijdige signalering van radicalisering, pooierboys en huiselijk geweld. De overheid grijpt in als de vrijheid van onderwijs wordt misbruikt.
- Pesten is een veel voorkomend probleem onder jongeren, of dit nu op straat, in de klas, op het sportveld of online is. In onze stad zetten we ons actief in voor het sluiten van afspraken die pesten tegen gaan en zullen voorkomen: het 'anti-pestent-pact'.
- School is een sociale ontmoetingsplaats. Daarom stimuleert de gemeente dat er ruimte in of nabij het schoolgebouw is die bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen op het gebied van muziek, sport en cultuur. School- en sportgebouwen kunnen voor verschillende doelgroepen worden gebruikt.
- Het is belangrijk dat een school goed en veilig bereikbaar is. Daarom zorgen we voor een veilige toegang tot de school, met veilige wandel- en fietsroutes. Ook zetten we in op voldoende *kiss and ride* parkeerplekken. Vervoer voor speciaal onderwijs wordt vergoed.

3.4 Waar we gezond zijn, sporten en bewegen

Sporten is ontzettend belangrijk. Sport verbindt, geeft zelfvertrouwen, plezier en ontspanning. Door te sporten zorgen we bovendien goed voor een gezonde, duurzame en weerbare samenleving. Zeker nu onze samenleving steeds ouder wordt, is het belangrijk dat we in beweging blijven en dat sport voor iedereen toegankelijk is. Daarom werken we samen met scholen, sportverenigingen en andere maatschappelijke instellingen zodat iedere inwoner van jong tot oud kan sporten.

- Sportverenigingen, scholen en buitenschoolse opvang werken nauw samen om de schoolgaande jeugd zoveel mogelijk te laten bewegen. Buurtsportcoaches kunnen hierbij helpen.
- Sporten kan een belangrijke uitlaatklep zijn voor jongeren. We dragen daarom financieel bij aan het sporten van kinderen, als hun ouders dit niet kunnen betalen.
- In ons sportbeleid geven we in het bijzonder aandacht aan gelijke kansen en de gelijke behandeling van al onze inwoners. Voor discriminatie, homofobie, antisemitisme en racisme is geen plek in Haarlem.
- Sport- en spelvoorzieningen zijn onderdeel van het ruimtelijke ordeningsbeleid. Aan de gebruikers van sportvoorzieningen mag een redelijke bijdrage worden gevraagd. Dit kan in geld, maar ook in de vorm van vrijwilligerswerk.
- Bij nieuwbouw, ontwikkelingen of groot onderhoud denken we na hoe onze openbare ruimte kan worden ingericht voor buitensport. We vragen daarbij actief aan onze inwoners om mee te denken.
- Sport is toegankelijk voor ouderen en mensen met een beperking. De gemeente besteedt een vast gedeelte van de sportsubsidie aan deze groep inwoners. Om ouderen voldoende te laten bewegen, zorgen we voor wandelroutes met voldoende rustmogelijkheden.
- Waar het kan, zetten we sportaccommodaties zoveel mogelijk in voor meerdere doeleinden. Zo kunnen zoveel mogelijk van onze inwoners gebruik maken van de faciliteiten. Ook zorgen we ervoor dat jongerenprojecten gebruik kunnen maken van sportaccommodaties.
- Sportevenementen zijn een manier om Haarlem op de kaart te zetten, te verbinden en mensen in beweging te krijgen. Daarom gaan we actief in gesprek met organisaties van grotere sportevenementen om dit voor elkaar te krijgen.

IV. Bouwen aan een veilige stad

4.1 Waar we veilig zijn en ons veilig voelen

Het is belangrijk dat we ons veilig voelen in onze eigen buurt en huis. Zonder veiligheid geen vrijheid. Wij willen dat iedereen in Haarlem veilig kan wonen, verblijven, werken en ondernemen. Dat de stad niet alleen veilig is, maar eenieder zich ook veilig voelt. Maar veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Samen met inwoners en ondernemers zorgt de gemeente daarom voor een veilige leefomgeving. Door met elkaar op te trekken gaan we overlast tegen. We pakken criminaliteit keihard aan en zetten alles op alles om herhaling te voorkomen.

- Het is belangrijk dat politie, brandweer en ambulances 24 uur per dag beschikbaar zijn. Daarbij maakt het niet uit vanuit welke gemeente de diensten komen. Ook overige hulpdiensten zijn goed bereikbaar en benaderbaar.
- Een app is soms handig, maar nooit de enige mogelijkheid om een melding te maken of aangifte te doen. Aangifte doen kan op het bureau, via internet of telefoon en via de eigen wijkagent die in dat geval op afspraak langs komt.
- De politie en buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) zijn zichtbaar op straat en in de wijken. Extra boa's vergroten de zichtbaarheid van handhaving en bestrijden kleine criminaliteit. De kosten van handhaving worden zoveel mogelijk verhaald op diegenen die de schade veroorzaken.
- Onze boa's verdienen de juiste middelen om voor onze veiligheid te zorgen. Als zij dat willen krijgen ze beschermingsmiddelen, zoals een wapenstok en pepperspray. Ook willen we dat ze gebruik kunnen maken van technologie zoals cameratoezicht en *body cams* om hun veiligheid en die van onze inwoners en hulpdiensten in de stad te vergroten.
- Iedereen kan bijdragen aan de veiligheid in de buurt. Wijkagenten die de buurt goed kennen voegen daar iets extra's aan toe. De gemeente stimuleert de oprichting van buurtpreventieverenigingen en WhatsApp-groepen. Inwoners en wijkagenten werken daarbij samen.
- In onze stad moet iedereen zichzelf kunnen zijn. Daarom pakken we discriminatie en geweld tegen LHBTI's keihard aan en zorgen we ervoor dat het doen van aangifte zo makkelijk mogelijk wordt gemaakt.
- We vinden het normaal dat je met je handen van andermans spullen afblijft. Geweld is helemaal uit den boze. Zeker tegen onze hulpverleners en anderen die zich voor de publieke zaak inzetten. Deze moeten ongestoord hun werk kunnen doen.
- Goede beveiliging is de beste bescherming. Keurmerken zoals Keurmerk Veilig Wonen en Keurmerk Veilig Ondernemen helpen inwoners en ondernemers erbij hoe ze hun huis of bedrijf goed kunnen beveiligen tegen inbraak. De gemeente en politie promoten deze keurmerken.
- Overlast is een grote ergernis. De politie grijpt altijd in als mensen de regels overtreden of overlast veroorzaken. Raddraaiers en hangjongeren worden opgespoord en aangepakt en overlastgevers zetten we sneller uit huis. Wanneer de politie ingrijpt, kan zij rekenen op onze steun en die van het lokaal gezag.

4.2 Waar criminaliteit wordt aangepakt

Mensen worden niet geboren als crimineel maar glijden vaak af door een slechte opvoeding, verkeerde vrienden of een onveilige omgeving. Het is daarom belangrijk dat de gemeente bij de aanpak van criminaliteit kiest voor de juiste balans tussen repressie en preventie. De kracht van onszelf, ondersteund door een gemeente die zorg draagt voor veiligheid, vormt het fundament van onze samenleving.

- Om te voorkomen dat er herhaling van crimineel gedrag plaatsvindt, werken we samen met scholen om jongeren met een criminele achtergrond perspectief te bieden. Het leren meedoen in de samenleving voorkomt dat ze afglijden naar georganiseerde criminaliteit.
- Door zichtbare wijkagenten die surveilleren gaan we verloedering en overlast op straat en in wijken tegen. Overlastgevers worden permanent op de huid gezeten en gecontroleerd met een *'very irritating police'* aanpak. Daarbij zetten we in op de patseraanpak uit Rotterdam, waarbij jonge criminelen worden gedwongen hun dure kleding, horloges en brommers in te leveren.
- De burgemeester heeft veel bevoegdheden die hij kan gebruiken om Haarlem veiliger te maken. Wij willen dat hij deze ook daadwerkelijk gebruikt. Te denken valt aan het toepassen van preventief fouilleren en cameratoezicht.
- Crimineel geld mag de bovenwereld niet bereiken. De gemeente is scherp op ondermijning en witwaspraktijken. We weigeren een vergunning of trekken deze in als deze misbruikt wordt voor het faciliteren van criminele activiteiten.
- Steeds vaker zijn onze inwoners slachtoffer van digitale criminaliteit, zoals WhatsApp fraude of phishing. Daarom investeren we in goede voorlichting voor inwoners, jong en oud, zodat inwoners weten waar ze aangifte kunnen doen van cybercrime.
- Kraaksituaties in gemeentelijk vastgoed worden onmiddellijk beëindigd.

V. Bouwen aan een gemeente die klaar staat voor de inwoners

5.1 Waar het belang van de inwoners voorop staat

De gemeente is er om problemen op te lossen. Het belang van de inwoners staat altijd voorop. Met eenvoudige formulieren, helder taalgebruik en overzichtelijke regels helpen we alle inwoners en ondernemers vooruit in het leven en voorkomen we wachtrijen, problemen en frustraties.

- Brieven en formulieren van de gemeente zijn voor iedereen begrijpelijk.
- We vinden het normaal dat de gemeente de telefoon opneemt wanneer je belt met een vraag en er alles aan doet om je goed te helpen.
- De digitale dienstverlening van de gemeente is van goede kwaliteit. Inwoners kunnen hun zaken zoveel mogelijk vanuit huis regelen en wanneer het hen uitkomt.
- Het gemeentehuis is fysiek bereikbaar en kent openingstijden buiten kantoor tijden voor zaken die je niet digitaal kunt regelen.
- De gemeente zorgt ervoor dat ICT volledig up-to-date is, zodat privacygevoelige informatie van inwoners beschermd is tegen digitale hacks en cyberaanvallen.
- De gemeente werkt samen met andere overheden om digitale criminaliteit zoals identiteitsfraude tegen te gaan of te bestraffen.
- De wereld houdt niet op bij de gemeentegrens. De gemeente werkt slim samen met collega's in de omgeving als dit leidt tot betere oplossingen voor bereikbaarheid, regionale werkgelegenheid of woningbouw.
- Een transparante overheid vinden wij belangrijk. Openheid, transparantie van bestuur is van algemeen belang. Burgers hebben recht op informatie over het bestuurlijk handelen. Dat recht is wettelijk verankerd. Met het opleggen van geheimhouding op stukken dient daarom uiterst terughoudend te worden omgegaan. Wanneer informatie door burgers wordt gevraagd, moet zij voortvarend ter beschikking worden gesteld. WOB-verzoeken en antwoorden worden voortaan online gezet.
- De gemeente maakt meer gebruik van de mogelijkheden om statistieken en gegevens over de besteding van subsidies toegankelijk te maken (zogenoeten open data).
- De VVD vindt ook dat de gemeente erop toe moet zien dat het belang van Haarlemmers in zowel provinciaal als Rijksbeleid goed wordt verankerd.

5.2 Waar de gemeente serieus en met respect omgaat met haar inwoners

Te vaak voelen Haarlemmers zich niet gehoord door de gemeente. Een verkeerde manier van omgaan met inwoners ondermijnt het vertrouwen van Haarlemmers in de gemeente. Dit leidt tot een lage dunk of wantrouwen richting de overheid. De geloofwaardigheid van politiek handelen valt en staat met het serieus nemen van inwoners.

- De gemeente organiseert burgerfora om in gesprek te gaan met bewoners en bedrijven om gezamenlijk na te denken over de toekomst van Haarlem en de uitdagingen en dilemma's die daarbij horen.
- Bij het opstellen van nieuw beleid en het nemen van belangrijke beslissingen, wordt iedereen die dit direct raakt op tijd betrokken. De gemeente voert actief de regie op het horen en wegen van alle belangen. Daarbij creëert de gemeente vooraf duidelijke verwachtingen om teleurstellingen achteraf te voorkomen. Zo werken we aan draagvlak en beter beleid.
- Participatie betekent niet dat de grootste schreeuwers altijd gelijk krijgen. De gemeente heeft meer oog voor de 'stille meerderheid' die de gemeente niet altijd zo snel weet te vinden. Zo houden we balans bij het maken van keuzes.

- De gemeente stelt naar voorbeeld van het Citizen's Charter een Haarlems handvest ter verbetering van de publieke dienstverlening op. Deze bevat standaarden voor de kwaliteit en het gebruiksvriendelijk maken van de dienstverlening. Daarin wordt ook opgenomen op welke manier de gemeente serieus omgaat met meldingen en klachten van Haarlemmers.
- We bundelen onze krachten en werken met plezier samen om de problemen op te lossen in onze eigen straat, buurt of wijk. Daarom vinden we het belangrijk dat de gemeente slimme en creatieve initiatieven van inwoners en ondernemers aanmoedigt.
- Het enthousiasme van de samenleving benutten we zoveel mogelijk. Daarom zitten we initiatieven van ondernemers en verenigingen zo min mogelijk in de weg met regels en vergunningen en denken we proactief mee bij een verenigings-, ondernemers- of duurzaamheidsloket.
- We ondersteunen maatschappelijke initiatieven die inwoners betrekken, zoals wijkraden en het *right to challenge*. Zo kunnen groepen inwoners gemeentelijke taken overnemen als zij daarvoor een goed plan hebben.

5.3 Waar we verstandig met ons geld omgaan

Een gemeente is pas gezond als de financiën op orde zijn. Belastinggeld wordt verdiend door onze ondernemers en inwoners. Daar gaan we zuinig en verstandig mee om. De belasting houden we zo laag mogelijk. Gemeenten krijgen echter steeds meer taken en de gemeentelijke financiën staan in alle gemeenten onder druk. Daarom is het belangrijk dat Haarlem helder en transparant verantwoording aflegt over de besteding van belastinggeld.

- Haarlem heeft een torenhoge schuld. Die laten we niet verder oplopen, daarom geven we niet meer geld uit dan dat er binnenkomt.
- Haarlem werkt nauw samen met het Rijk, de provincie Noord-Holland en de gemeenten in de Metropoolregio Amsterdam om financiering van doelen en projecten goed te faciliteren.
- De woonlasten (zoals de OZB) blijven zo laag mogelijk. Bij financiële tekorten kijken we eerst of de uitgaven omlaag kunnen. Financiële meevallers komen via lastenverlichting terecht bij onze inwoners en ondernemers.
- De verwachte stijging van de zorgkosten wordt realistisch en meerjarig geraamd in de begroting.
- De uitgaven en inkomsten van de gemeente zijn transparant. De begroting en het jaarverslag zijn helder leesbaar. Bewoners en ondernemers krijgen jaarlijks op eenvoudige manier inzage waaraan geld is besteed en welk effect is bereikt.
- De gemeente informeert inwoners over gegevens die belangrijk zijn om een oordeel te kunnen vormen over het lokaal bestuur, zoals de besteding van subsidies.
- De VVD is er voorstander van om door te gaan met de Duisenberg-methode waardoor de gemeenteraad en het college samen werken aan een betere begroting. Daarbij wil de VVD een extern vergelijkend onderzoek om in de begroting en het jaarverslag tot een betere koppeling tussen beleidsdoelen, prestaties en budgetten te komen.
- De gemeentelijke leges zijn zoveel mogelijk gebaseerd op de kostprijs. 'De gebruiker betaalt' is het uitgangspunt. Het is niet acceptabel als allerlei kosten op inwoners afgewenteld worden. Voor vervanging van een gestolen rijbewijs of identiteitsbewijs hoef je niet te betalen. Zo'n situatie is al vervelend genoeg.

Bijlage 1

Liberale Beginselen

Vrijheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid, sociale rechtvaardigheid en de gelijkwaardigheid van alle mensen. Om deze waarden gaat het bij de VVD. Ze zijn vastgesteld en uitgewerkt in de Beginselverklaring.

Vrijheid

Vrijheid van de mens is onmisbaar voor ontplooiing. We bedoelen dan vrijheid op geestelijk, staatkundig en materieel gebied. Deze vrijheid komt ieder mens toe, zonder enige discriminatie. De vrijheid moet zo groot mogelijk zijn. Er zijn wel grenzen aan persoonlijke vrijheid. De vrijheid van de een mag de vrijheid van de ander niet belemmeren. En we moeten oog hebben voor de belangen van toekomstige generaties.

Verantwoordelijkheid

Vrijheid beleef je alleen wanneer je ook besef hebt van verantwoordelijkheid, vinden liberalen. Een mens moet de gevolgen van zijn daden zelf dragen. Kan een mens zichzelf niet redden, dan moeten we helpen. Maar daardoor mag besef voor verantwoordelijkheid niet verdwijnen. Individuele verantwoordelijkheid vinden we ook een onderdeel van menswaardigheid.

Verdraagzaamheid

Verdraagzaamheid is onlosmakelijk verbonden met vrijheid. De ware vrije mens laat ook anderen vrij. Worden grenzen van het maatschappelijk toelaatbare overschreden? Dan moet de overheid ingrijpen. Ook is verdraagzaamheid tussen verschillende groepen noodzakelijk. De VVD verwerpt de klassenstrijd en de terreur van minderheden of meerderheden. We moeten in gemeenschapsverband kunnen leven. Daardoor leven we met een bepaalde gebondenheid. Deze is echter geen beperking. Het is juist een voorwaarde om de vrijheid van iedereen te verzekeren. De overheid bepaalt de mate en vorm van deze gebondenheid. Daarbij moet de overheid zo groot mogelijke geestelijke, staatkundige en maatschappelijke vrijheid waarborgen voor iedereen.

Sociale rechtvaardigheid

Sociale rechtvaardigheid moet bevorderd worden. Daarmee schept de overheid gelijke kansen voor iedereen. Eventueel verleent de overheid bijstand. Niet iedereen heeft dezelfde mogelijkheden. Maar gelijke ontwikkelings- en ontplooiingskansen zijn een liberaal verlangen. De VVD wil ongelijkheid zoveel mogelijk opheffen. Het waren de liberalen die begonnen met de bouw van sociale wetgeving.

Gelijkwaardigheid

Mensen zijn niet gelijk. Wel gelijkwaardig. Iedereen heeft recht op ontplooiing. Iedereen heeft recht op vrijheid in geestelijk, staatkundig en materieel opzicht. Deze rechten zijn ongeacht geestelijke overtuiging, huidskleur, nationaliteit, seksuele geaardheid, geslacht of maatschappelijke positie. Discriminatie is uit den boze.

Programmacommissie VVD Haarlem

Bij het schrijven van dit programma hebben we onder meer geput uit ideeën die werden opgebracht bij een aantal input sessies, tijdens onze aanwezigheid op de Grote Markt en ook de fractieleden hebben elk vanuit hun eigen expertise een bijdrage geleverd. Daarnaast hebben we gebruik gemaakt van de vele informatie die ons gevraagd en ongevraagd werd toegezonden.

We danken iedereen die op welke wijze dan ook heeft meegewerkt aan de totstandkoming van dit programma.

Alexander Bruch
Eloy Aerssens
Tula van de Sanden
Dicky Sijpkens
Raymond Mens